

تأثیر فولاد نرم و تغییرات ضخامت ورق و بررسی ضخامت و جهت قرارگیری الیاف در شکلپذیری و مقاومت نهایی دیوارهای برشی فولادی نیمه محدود تقویت شده با الیاف پلیمری شیشه (GFRP)

سید ابراهیم سادات خلدی^{۱*}، علیرضا جهانپور^۲، محمدعلی برخورداری^۳، میلاد فرخزاد^۴

۱- دانشجوی دکتری، مهندسی عمران، دانشگاه ملایر، ملایر

۲- استادیار، مهندسی عمران، دانشگاه ملایر، ملایر

۳- استاد، مهندسی عمران، دانشگاه علم و صنعت، تهران

۴- کارشناس ارشد، مهندسی عمران، دانشگاه علم و صنعت، تهران

* ملایر، صندوق پستی ۶۵۷۱۹-۹۵۸۶۳، kholerdiebrahim55@gmail.com

(تاریخ دریافت: ۱۳۹۵/۰۱/۳۰، تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۰۲/۱۲)

چکیده

نوع جدیدی از دیوارهای برشی فولادی که دیوار برشی فولادی نیمه محدود نامیده می‌شود برخلاف دیوار برشی فولادی سنتی که ورق فولادی به ستون‌های اصلی سازه متصل است، ورق فولادی به ستون‌های فرعی که وظیفه تحمل نیروهای پس‌کمانش ورق را دارند متصل می‌شود. برای بهبود عملکرد دیوار برشی فولادی نیمه محدود می‌توان از الیاف پلیمری استفاده کرد. این مقاله، تأثیر تنفس تسليم و ضخامت ورق و همچنین ضخامت و جهت قرارگیری الیاف بر دیوار برشی فولادی نیمه محدود تقویت شده با الیاف پلیمری از جنس شیشه (GFRP) را مورد بررسی قرار می‌دهد. نتایج نشان می‌دهد استفاده از ورق با تنفس تسليم پایین در سیستم دیوار برشی فولادی نیمه محدود تقویت شده با الیاف، رفتار سیستم را بهبود بخشیده و جذب انرژی و شکلپذیری را افزایش می‌دهد. بعلاوه افزایش ضخامت ورق، سختی داخلی را افزایش داده و در افزایش مقاومت نهایی نسبت به افزایش تنفس تسليم مؤثرتر است همچنین پارامترهای لرزه‌ای سیستم پیشنهاد شده با افزایش ضخامت الیاف، تا حد بهینه افزایش می‌یابند.

واژگان کلیدی

دیوار برشی فولادی، نیمه محدود، فولاد نرم، الیاف پلیمری

The Effect of Yield Stress, Plate Thickness, and Fibers Thickness and Orientation on Ultimate Capacity and Ductility of Semi-Supported Steel Plate Shear Walls Reinforced by Glass Fiber Polymers

S.E. Sadat Kholerdi, A.Jahanpour, M.A.Barkhordari, M.Farokhzad

Abstract

In this new type of steel plate shear wall, called semi-supported steel plate shear wall, steel plates are connected to secondary columns which are responsible for undergoing post-buckling force of plates while in the traditional steel plate shear walls, steel plates are connected to main columns. Fiber polymers can be utilized to improve the functionality of semi-supported steel plate shear walls. The effect of yield stress, plate thickness, and fibers thickness and orientation on semi-supported steel plate shear walls reinforced by glass fiber polymers has been investigated in this study. The results exhibit that the behavior of system as well as its energy absorption and ductility can be enhanced by using plates with lower amounts of yield stress. Increasing each of plates thickness or yield stress improves ultimate resistance although the effect of plates thickness is much more remarkable than that of yield stress. Moreover, increasing the fibers thickness increases seismic parameters of the supposed system up to an optimal limit.

Keywords

Steel shear wall, Semi rigid, Low yield point steel (LYP), Fiber polymer

نشریه علمی و پژوهشی سازه و فولاد

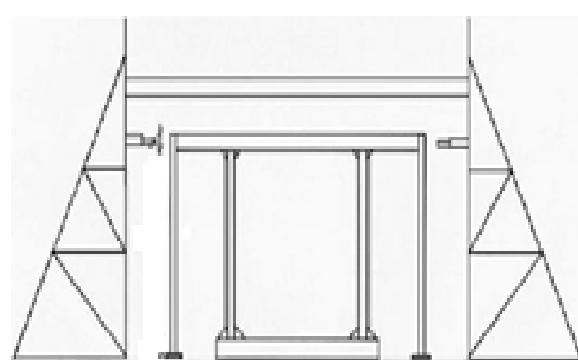

نتیجه گرفتند که اگر ورق فقط به تیرها متصل شده باشد، اقتصادی ترین سیستم حاصل شده و در عین حال سازه دارای رفتاری مناسب می‌باشد. Driver و همکارانش [۱۶] در سال ۲۰۰۱ پیشنهاد دادند که ورق دیوار به همراه اعضای مرزی خود با تیرهای واسطه‌ای که در تراز تیرهای اصلی هستند، به اعضای قاب متصل شوند. آن‌ها تأکید کردند، اگرچه ستون را می‌توان طوری طراحی کرد که هم در برابر بارهای جانبی (مهران میدان کشش و نیروهای داخلی اعضای قاب به سبب بار جانبی) و هم برای بارهای قائم مقاوم باشد، اما جدا کردن این دو حالت می‌تواند سودمند باشد. در ادامه سیستم جدیدی توسط Moharrami و همکارانش [۱۷] و [۱۸] پیشنهاد شد که دیوار برشی فولادی نیمه‌مقید (SSSSW)^۱ نام داشت و همان‌طور که در شکل (۱) نمایش داده شده است در این نوع از دیوار برشی فولادی، ورق فولادی به ستون‌های اصلی قاب که وظیفه تحمل بار ثقلی را دارند متصل نیست، بلکه به ستون‌های ثانویه‌ای وصل است که تحت بار قائم قرار ندارند. بعدها Jahanpour و همکارانش [۱۹] ظرفیت باربری نهایی این سیستم را مورد ارزیابی قرار دادند. از سوی دیگر مطالعات اخیر نشان می‌دهد الیاف تقویت شده پلیمری (FRP)^۲ با افزایش مقاومت نهایی، سختی و شکل‌پذیری برای بهبود پارامترهای لرزه‌ای سازه‌های FRP فلزی آسیب دیده و یا غیراستاندارد مناسب هستند. الیاف FRP تا نقطه گسیختگی رفتار خطی از خود نشان می‌دهند که این امر می‌تواند سبب افزایش سختی و مقاومت نهایی سازه شود [۲۰] و [۲۱].

ب) شکل آزمایشگاهی

دیوار برشی فولادی (SSW)^۱ شبیه یک تیر ورق است که به صورت قائم در تمام ارتفاع ساختمان قرار داده شده است. استفاده از دیوار برشی فولادی به علت سختی و شکل‌پذیری بالا و پایداری حلقه‌های هیسترزیس به عنوان سیستم مقاوم لرزه‌ای در تمام دنیا در حال افزایش است [۱]. تعداد زیادی از محققان در جهان مثل Driver [۲] و Elgaaly [۳، ۴]، Astaneh-Asl [۵] و Sabouri-Ghomی [۶] و همکارانش [۷] و [۸]، تمرکز تحقیقات‌شان را بر روی رفتار دیوار برشی فولادی قرار داده‌اند و بررسی‌های تئوری و آزمایشگاهی فراوانی انجام داده‌اند. سختی، شکل‌پذیری و جذب انرژی مناسب دیوارهای برشی فولادی باعث شده است تا به عنوان یک سیستم باربر جانبی کارآمد مورد استفاده قرار گیرد. در رابطه با سه پارامتر ذکر شده به عنوان پارامترهای لرزه‌ای یک سیستم باربر جانبی، نیز، محققین زیادی به ستون‌ها وارد می‌کنند بنابراین برای جلوگیری از تنش زیادی به ستون‌ها وارد می‌کنند پرداختند [۹-۱۴]. اساس ایده دیوار برشی فولادی استفاده از رفتار پس‌کمانشی ورق می‌باشد که قوی استفاده کرد که این امر موجب غیراقتصادی شدن سیستم می‌شود [۳]. محققین برای رفع این مشکل پیشنهاداتی را ارائه کردند. Xue و Lu برای اولین بار در یک تحقیق عددی در سال ۱۹۹۴ [۱۵] شکل دیوار برشی فولادی را طوری در نظر گرفتند که لبه‌های ورق دیوار آزاد بوده و به ستون‌ها متصل نشود و بدین ترتیب میدان کشش از ورق به ستون‌ها منتقل نگردد. آن‌ها

الف) شکل شماتیک

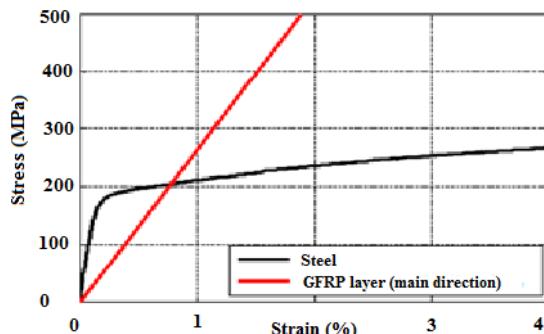
شکل ۳- شکل دیوار برشی فولادی نیمه‌مقید Moharrami و همکارانش [۱۸]

فولادی نیمه‌مقید مرکب با الیاف (WCS) می‌پردازد و در کنار آن تأثیر ضخامت ورق فولادی، استفاده از فولاد با تنش تسلیم پایین (LYP)^۳، ضخامت الیاف پلیمری و جهت قرار

برای بهبود رفتار دیوار برشی فولادی نیمه‌مقید می‌توان از الیاف پلیمری شیشه (GFRP)^۴ استفاده کرد. این مقاله با کمک نرم‌افزار ABAQUS به بررسی پارامترهای لرزه‌ای دیوار برشی

دو خطی).

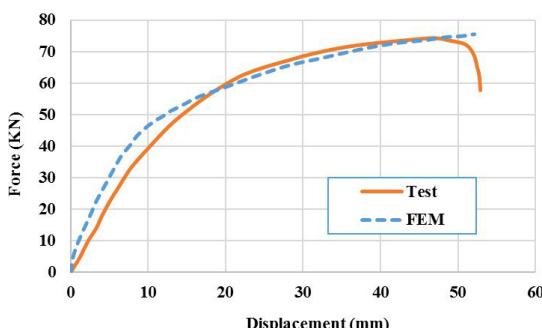
شکل ۲- مقایسه نمودار تنش-کرنش فولاد و الیاف [۲۱]

۲-۲ روش مطالعه

برای مدل کردن آنالیز الاستیک غیرخطی المان محدود، از نرم افزار ABAQUS نسخه (6.5.1) [۲۳] استفاده شده است. برای مدل کردن ورق، تیپ و ستون از المان Solid از نوع سه بعدی ۱۰ گرهی (C3D10) و برای مدل کردن لایه های GFRP از المان S4R (المان پوسته ای ۴ گره ای با انتگرال کاهاش یافته) استفاده شد.

۳-۲ صحت سنجی مدل

به منظور صحت سنجی نتایج بدست آمده از نرم افزار، این نتایج با نتایج نمونه ساخته شده توسط محرومی در مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن که در شکل (۱) نشان داده شده است مورد مقایسه قرار گرفته است (شکل (۳)). همانطور که از شکل (۳) پیداست، سازگاری بسیار مناسبی بین نتایج بدست آمده برقرار است.

شکل ۳- مقایسه منحنی نیرو-جایجاوی به دست آمده از آزمایش [۱۸] با نتایج مدل المان محدود

در جدول (۲) مشخصات هندسی و در جدول (۳) مشخصات مکانیکی مدل مورد آزمایش توسط محرومی و همکاران ارائه شده است.

گیری لایه ها را نیز مورد بررسی قرار می دهد. نتایج نشان می دهد استفاده از فولاد LYP در سیستم پیشنهادی مناسب بوده و آن را به سمت شکل پذیری و جذب انرژی بالاتر سوق می دهد، به علاوه افزایش ضخامت ورق فولادی بیش از افزایش تشکیل فولاد در پارامترهای لرزه ای مؤثر است. همچنین با افزایش ضخامت لایه های GFRP تا حد بینه می توان ظرفیت برشی سیستم و شکل پذیری آن را افزایش داد.

۲- تحلیل عددی

۲-۱ فرضیات اساسی در تحلیل

مدل سازی های انجام شده برای بررسی تأثیر ضخامت و تنش تسلیم ورق و همچنین تأثیر ضخامت و جهت قرار گیری الیاف در سیستم CSSSW انجام شده است.

برای تعویت کلیه سیستم ها در هر سمت ورق از تعداد ۵ لایه ۱ میلیمتری الیاف پلیمری در فواصل یکسان در هر یک از راستاهای قطری ورق استفاده شده است. مشخصات مکانیکی الیاف پلیمری در مدل های المان محدود در جدول (۱) ذکر شده و نمودار تنش-کرنش آن ها در شکل (۲) نشان داده شده است.

جدول ۱- مشخصات مکانیکی الیاف پلیمری شیشه (GFRP) [۲۱]

T_y MPa	T_x MPa	G_{23} MPa	G_{13} و G_{12} MPa	E_y GPa	E_x GPa
۲۳	۵۳۷	۳۴۲۵	۵۶۰۸	۷/۰۷	۲۶/۴۹

* E_x و E_y به ترتیب مدل الاستیستیتی کششی الیاف در جهت x و y می باشند، G_{23} و G_{13} و G_{12} به ترتیب مدل الاستیستیتی برشی در صفحات xy و xz و yz هستند و T_y و T_x بیانگر مقاومت کششی در جهت x و y می باشند.

در تحلیل های پوش آور رفتار الیاف پلیمری به صورت لایه ای و کامپوزیت در نظر گرفته می شود. همچنین به جهت ساده سازی مدل سازی عددی در نرم افزار، فرضیات زیر در نظر گرفته شده است:

- رفتار لایه های GFRP الاستیک خطی در نظر گرفته می شود.
- هیچ لغزشی در محل چسبندگی بین لایه های GFRP و فولاد وجود ندارد.

- الیاف پلیمری و ماده چسبنده در مدل المان محدود، هر دو به عنوان یک لایه در نظر گرفته می شوند.
- از تئوری فون مایزز (Von Misses) به دلیل دقت بالا در مدل سازی ها استفاده شده است [۲۱].
- از حرکت خارج از صفحه ستون ها در تمامی مدل ها جلوگیری شده است.
- فولاد مورد استفاده دارای رفتار غیرخطی است (رفتار دو

نهایی آن نیز بیشتر می‌شود) و با مسلح کردن ورق با الیاف این روند تغییر نمی‌کند و شیب مانند قبل ثابت می‌ماند ولی تسليح با افزایش مقاومت کششی سیستم سبب می‌شود مقادیر مقاومت نهایی نظری به نظری برای هر مدل به طور میانگین ۵۹٪ افزایش یابند. شکل (۶) بیانگر این مطلب است که با افزایش تنش تسليح ورق، تأثیر تغییر انرژی جذب شده همانند تغییر در مقاومت نهایی بوده و با افزایش تنش تسليح در ورق، انرژی جذب شده به صورت خطی با شیب ثابت، افزایش می‌یابد و با مسلح کردن ورق با الیاف این روند تکرار می‌شود و شیب مانند قبل ثابت می‌ماند ولی تسليح سبب می‌شود با افزایش انرژی ورق و نهایی، مقادیر انرژی جذب شده نظری به نظری برای هر مدل به طور میانگین ۴۰٪ افزایش یابد. شکل (۷) نشان می‌دهد که با افزایش تنش تسليح در ورق، شکل پذیری به صورت خطی با شیب ثابت کاهش می‌یابد و با مسلح کردن ورق با الیاف این روند تکرار می‌شود (اعداد روی شکل‌ها، نام مدل‌ها هستند که در جدول (۴) مشخص شده‌اند).

نتایج مربوط به تغییر ضخامت ورق بر سه پارامتر مقاومت نهایی، جذب انرژی و شکل پذیری در شکل‌های (۸)، (۹) و (۱۰) نشان داده شده‌اند. شکل (۸) نشان می‌دهد که با افزایش ضخامت ورق مقاومت نهایی به صورت خطی با شیب ثابت افزایش می‌یابد. در مدل‌های مسلح شده نیز با افزایش ضخامت ورق مقاومت نهایی افزایش می‌یابد با این تفاوت که در این حالت شیب این افزایش به ازای افزایش ضخامت ورق، ثابت نیست و با اضافه شدن ضخامت ورق از ۱ به ۲ میلیمتر، جهش چشمگیری در افزایش مقاومت در مدل‌های مسلح شده مشاهده می‌شود. شکل (۹) نشان می‌دهد که با افزایش ضخامت ورق انرژی جذب شده افزایش می‌یابد و با افزایش ضخامت ورق از ۴ میلیمتر به ۵ میلیمتر، تأثیر افزایش ضخامت در افزایش انرژی جذب شده کاهش می‌یابد، به عبارت دیگر با افزایش ضخامت از حد بهینه، تأثیر این پارامتر در افزایش انرژی جذب شده کاهش می‌یابد. در مدل‌های مسلح شده نیز با افزایش ضخامت، انرژی جذب شده افزایش می‌یابد با این تفاوت که به ازای افزایش ضخامت ورق از ۱ به ۲ میلیمتر جهش چشمگیری در افزایش انرژی جذب شده در مدل‌های مسلح شده مشاهده می‌شود. همچنین در مدل‌های مسلح شده روند توضیح داده شده در افزایش ضخامت از ۴ میلیمتر به ۵ میلیمتر ملاحظه می‌گردد و در این حالت با کاهش نسبت ضخامت الیاف به ضخامت ورق، تأثیر افزایش ضخامت در افزایش انرژی جذب شده کاهش می‌یابد، به عبارت دیگر با افزایش ضخامت از حد بهینه،

جدول ۲- مشخصات مکانیکی اعضای فولادی در آزمایش [۱۸]

المان‌ها	مدول الاستیستیه GPa	تنش تسليح MPa	تنش نهایی MPa
تیر	۲۰۰	۳۶۰	۴۵۰
ستون اصلی	۲۰۰	۳۶۰	۴۵۰
ستون فرعی	۲۰۰	۳۶۰	۴۵۰
ورق	۲۰۰	۲۴۰	۳۰۰

جدول ۳- مشخصات هندسی اعضای فولادی در آزمایش [۱۸]

المان	ارتفاع جان (h) mm	پهنای بال (b) mm	ضخامت جان (t _w) mm
تیر	۲۴۰	۱۲۰	۹/۸
ستون اصلی	۱۶۰	۸۲	۷/۴
ستون فرعی	۱۲۰	۵۵	۹

۴- مدل‌سازی‌های انجام شده

نمونه ساخته شده توسط محرومی و همکارانش به عنوان مدل اولیه (S) در نظر گرفته شد. در این مقاله سعی شده است تا از خاصیت بالا بودن مقاومت کششی نهایی و همچنین پایین بودن مدول الاستیستیه الیاف در مقایسه با فولاد استفاده و از این مواد به عنوان عضو کمکی در کنار ورق فولادی برای تحمل بارهای جانبی استفاده شود. همچنین تأثیر این تسليح در ضخامت‌های متغیر ورق و الیاف، تنش‌های متفاوت ورق فولادی و طرز قرارگیری الیاف نیز مورد بررسی قرار گرفته است. برای این منظور مدل‌سازی‌هایی طبق جدول (۴) انجام شده است.

۵- تحلیل نتایج

نتایج بدست آمده برای مدل‌های مختلف که طبق جدول (۴) ساخته شده‌اند در جدول (۵) ارائه شده است. نتایج برای ورق با ضخامت و تنش تسليح متفاوت با و بدون الیاف و همچنین تأثیر ضخامت و جهت قرارگیری الیاف بر روی مقاومت و شکل پذیری دیوارهای برشی فولادی نیمه محدود در لبه‌ها ارائه شده‌اند. در این جدول‌ها زاویه قرارگیری الیاف به صورت صفر درجه (افقی)، ۹۰ درجه (عمودی) و ۴۵ درجه است که مدل آن‌ها در شکل (۴) نشان داده شده است.

تأثیر تغییرات تنش تسليح ورق بر مقاومت نهایی، جذب انرژی و شکل پذیری به ترتیب در شکل‌های (۵)، (۶) و (۷) نشان داده شده‌اند. از شکل (۵) می‌توان فهمید که با افزایش تنش تسليح در ورق، مقاومت نهایی به صورت خطی با شیب ثابت افزایش می‌یابد (هر چه تنش تسليح ورق بیشتر می‌شود مقاومت

با افزایش ضخامت ورق از ۲ به ۳ و از ۳ به ۴ میلیمتر، تقریباً شکل پذیری ثابت می‌ماند و با افزایش ضخامت از ۴ به ۵ میلیمتر کاهش شکل پذیری مشاهده می‌شود. با تسلیح ورق به کمک الیاف این روند تکرار می‌شود با این تفاوت که شکل پذیری مدل‌ها به طور میانگین ۱۵٪ کاهش می‌یابد.

تأثیر این پارامتر در افزایش انرژی جذب شده کاهش می‌یابد. با انجام مدل‌سازی‌های بیشتر می‌توان این نسبت بهینه را پیدا کرد. شکل (۱۰) نشان می‌دهد که تغییر ضخامت ورق و افزایش تدریجی آن تأثیر یکنواختی در شکل پذیری ندارد و با افزایش ضخامت از ۱ به ۲ میلیمتر شکل پذیری افزایش می‌یابد،

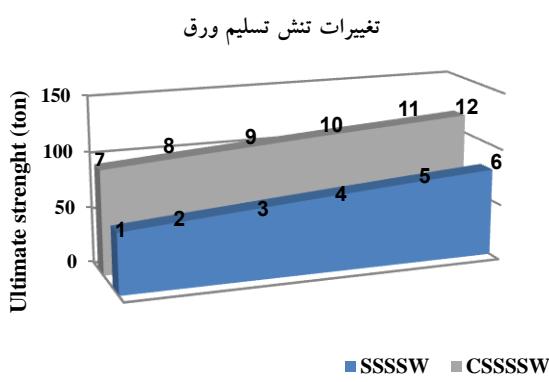
جدول ۴- مشخصات مدل‌های ساخته شده

ضخامت الیاف پلیمری mm	زاویه قرارگیری الیاف*		ضخامت ورق فولادی mm	تنش تسلیم ورق فولادی MPa	نام مدل
	زیر ورق	روی ورق			
---	---	---	۱۰۰	۲	S-۱۰۰-۲ ۱
---	---	---	۱۳۰	۲	S-۱۳۰-۲ ۲
---	---	---	۱۶۰	۲	S-۱۶۰-۲ ۳
---	---	---	۱۸۰	۲	S-۱۸۰-۲ ۴
---	---	---	۲۱۰	۲	S-۲۱۰-۲ ۵
---	---	---	۲۴۰	۲	S-۲۴۰-۲ ۶
۵	-۴۵,۴۵	-۴۵,۴۵	۱۰۰	۲	S-۱۰۰-۲-R ۷
۵	-۴۵,۴۵	-۴۵,۴۵	۱۳۰	۲	S-۱۳۰-۲-R ۸
۵	-۴۵,۴۵	-۴۵,۴۵	۱۶۰	۲	S-۱۶۰-۲-R ۹
۵	-۴۵,۴۵	-۴۵,۴۵	۱۸۰	۲	S-۱۸۰-۲-R ۱۰
۵	-۴۵,۴۵	-۴۵,۴۵	۲۱۰	۲	S-۲۱۰-۲-R ۱۱
۵	-۴۵,۴۵	-۴۵,۴۵	۲۴۰	۲	S-۲۴۰-۲-R ۱۲
---	---	---	۲۴۰	۱	S-۲۴۰-۱ ۱۳
---	---	---	۲۴۰	۲	S-۲۴۰-۲ ۶
---	---	---	۲۴۰	۳	S-۲۴۰-۳ ۱۴
---	---	---	۲۴۰	۴	S-۲۴۰-۴ ۱۵
---	---	---	۲۴۰	۵	S-۲۴۰-۵ ۱۶
۵	-۴۵,۴۵	-۴۵,۴۵	۲۴۰	۱	S-۲۴۰-۱-R ۱۷
۵	-۴۵,۴۵	-۴۵,۴۵	۲۴۰	۲	S-۲۴۰-۲-R ۱۲
۵	-۴۵,۴۵	-۴۵,۴۵	۲۴۰	۳	S-۲۴۰-۳-R ۱۸
۵	-۴۵,۴۵	-۴۵,۴۵	۲۴۰	۴	S-۲۴۰-۴-R ۱۹
۵	-۴۵,۴۵	-۴۵,۴۵	۲۴۰	۵	S-۲۴۰-۵-R ۲۰
---	---	---	۲۴۰	۲	S-۲۴۰-۲ ۶
۵	۰	۹۰	۲۴۰	۲	S-V-H-۵-R ۲۱
۵	۴۵	۴۵	۲۴۰	۲	S-/-/-۵-R ۲۲
۵	۰,۹۰	۰,۹۰	۲۴۰	۲	S-VH-VH-۵-R ۲۳
۵	-۴۵,۴۵	-۴۵,۴۵	۲۴۰	۲	S-۲۴۰-۲-R ۱۲
۱	-۴۵,۴۵	-۴۵,۴۵	۲۴۰	۲	S-X-X-۱-R ۲۴
۱/۵	-۴۵,۴۵	-۴۵,۴۵	۲۴۰	۲	S-X-X-۱/۵-R ۲۵
۲	-۴۵,۴۵	-۴۵,۴۵	۲۴۰	۲	S-X-X-۲-R ۲۶
۲/۵	-۴۵,۴۵	-۴۵,۴۵	۲۴۰	۲	S-X-X-۲/۵-R ۲۷
۳	-۴۵,۴۵	-۴۵,۴۵	۲۴۰	۲	S-X-X-۳-R ۲۸

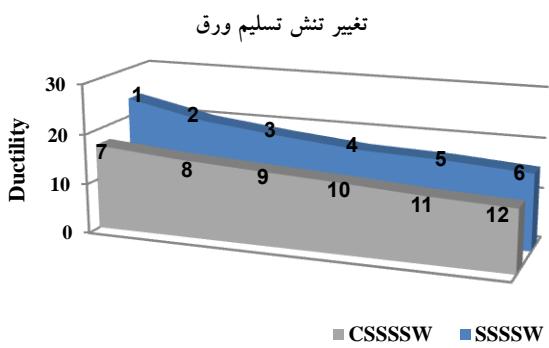
جدول ۵- نتایج بدست آمده

نام مدل	توضیحات	سختی اولیه ton/mm	مقاومت نهایی ton	انرژی جذب شده kJ	شكل پذیری
S-۱۰۰-۲	تنش تسليم	۱۱/۰۵	۵۴/۴۵	۴۴/۰۹	۲۳/۷۰
S-۱۳۰-۲	تنش تسليم	۱۱/۰۵	۵۹/۰۱	۴۹/۹۰	۲۰/۲۸
S-۱۶۰-۲	تنش تسليم	۱۱/۰۵	۶۴/۴۵	۵۵/۱۰	۱۸/۴۵
S-۱۸۰-۲	تنش تسليم	۱۱/۰۵	۶۹/۲۴	۶۰/۲۰	۱۶/۹۵
S-۲۱۰-۲	تنش تسليم	۱۱/۰۵	۷۳/۸۳	۶۵/۲۰	۱۶/۳۹
S-۲۴۰-۲	تنش تسليم	۱۱/۰۵	۷۸/۲۳	۶۷/۹۵	۱۵/۰۳
S-۱۰۰-۲-R	تنش تسليم	۱۲/۴۲	۹۳/۴۴	۷۰/۰	۱۷/۱۳
S-۱۳۰-۲-R	تنش تسليم	۱۲/۴۲	۹۸/۳۷	۷۵/۸	۱۵/۷۰
S-۱۶۰-۲-R	تنش تسليم	۱۲/۴۲	۱۰۳/۰۹	۸۱/۳۳	۱۴/۸۴
S-۱۸۰-۲-R	تنش تسليم	۱۲/۴۲	۱۰۷/۷۳	۸۶/۷۴	۱۴/۰۴
S-۲۱۰-۲-R	تنش تسليم	۱۲/۴۲	۱۱۱/۹۲	۹۱/۶۶	۱۳/۰۴
S-۲۴۰-۲-R	تنش تسليم	۱۲/۴۲	۱۱۶/۲۱	۹۶/۶۷	۱۲/۴۰
S-۲۴۰-۱	ضخامت ورق	۶/۳۹	۵۵/۴۲	۴۵/۹۸	۱۳/۴۶
S-۲۴۰-۲	ضخامت ورق	۱۱/۰۵	۷۸/۲۳	۶۷/۹۵	۱۵/۳۰
S-۲۴۰-۳	ضخامت ورق	۱۲/۲۳	۹۵/۳۱	۸۳/۸۷	۱۴/۸۵
S-۲۴۰-۴	ضخامت ورق	۱۵/۳۲	۱۱۰/۴۷	۱۰۰/۲۲	۱۴/۶۴
S-۲۴۰-۵	ضخامت ورق	۱۴/۰۲	۱۲۲/۵۴	۱۰۲/۴۸	۱۲/۲۷
S-۲۴۰-۱-R	ضخامت ورق	۷/۰۲	۸۶/۲۸	۳۶/۶۹	۱۰/۴۸
S-۲۴۰-۲-R	ضخامت ورق	۱۲/۴۲	۱۱۶/۲۱	۹۶/۶۷	۱۲/۴۰
S-۲۴۰-۳-R	ضخامت ورق	۱۲/۵۹	۱۲۴/۶۸	۱۰۳/۸۲	۱۲/۶۱
S-۲۴۰-۴-R	ضخامت ورق	۱۵/۶۵	۱۳۵/۱۷	۱۱۵/۵۷	۱۳/۰۲
S-۲۴۰-۵-R	ضخامت ورق	۱۴/۷۳	۱۴۳/۱۷	۱۱۷/۲۴	۱۱/۲۹
S-۲۴۰-۲	ندارد			۶۷/۹۵	۱۵/۰۳
S-V-H-۵-R	یک سمت افقی یک سمت عمودی	۱۱/۴۱	۹۳/۲۳	۸۰/۰۹	۱۳/۸۰
S-/-/-۵-R	یک سمت ۴۵ درجه سمت دیگر	۱۱/۰۶	۱۰۹/۵۳	۸۸/۳۴	۱۱/۸۰
S-VH-VH-۵-R	شطرنجی (افقی و عمودی) هر دو سمت	۱۲/۰۲	۹۹/۸۵	۸۶/۸۶	۱۳/۳۰
S-۲۴۰-۲-R	شطرنجی (۴۵ و -۴۵) هر دو سمت	۱۲/۴۲	۱۱۶/۲۱	۹۶/۶۷	۱۲/۴۰
S-X-X-۱-R	ضخامت الیاف	۱۲/۴۲	۹۰/۰۹	۷۴/۳۱	۱۱/۹
S-X-X-۱/۵-R	ضخامت الیاف	۱۲/۴۲	۹۵/۰۸	۷۷/۲۷	۱۱/۴
S-X-X-۲-R	ضخامت الیاف	۱۲/۴۲	۹۹/۱۸	۸۰/۰۷	۱۱/۲
S-X-X-۲/۵-R	ضخامت الیاف	۱۲/۴۲	۱۰۵/۲۸	۸۴/۲۱	۱۰/۵
S-X-X-۳-R	ضخامت الیاف	۱۲/۴۲	۱۰۹/۴۷	۸۷/۳۳	۹/۹

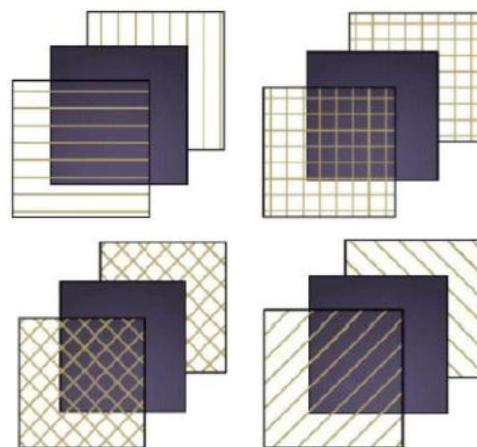

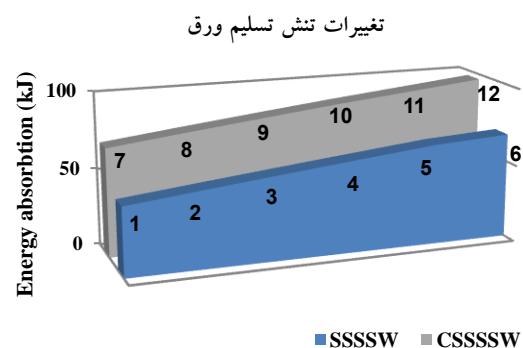
شکل ۵- تأثیر تغییرات تنفس سلیم ورق بر مقاومت نهایی سیستم در حالت تقویت نشده (SSSSW) و تقویت شده با الیاف (CSCSSW)

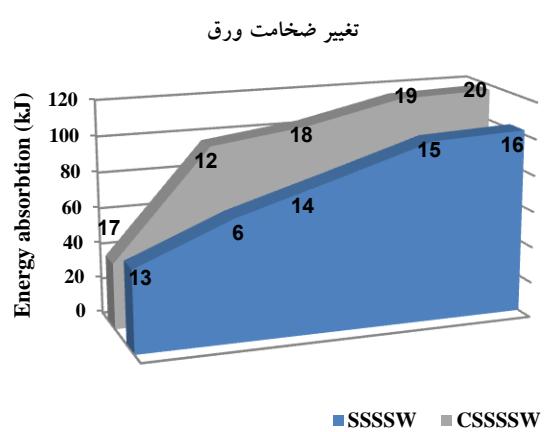
شکل ۷- تأثیر تغییرات تنفس سلیم ورق بر شکل پذیری سیستم در حالت تقویت نشده (SSSSW) و تقویت شده با الیاف (CSCSSW)

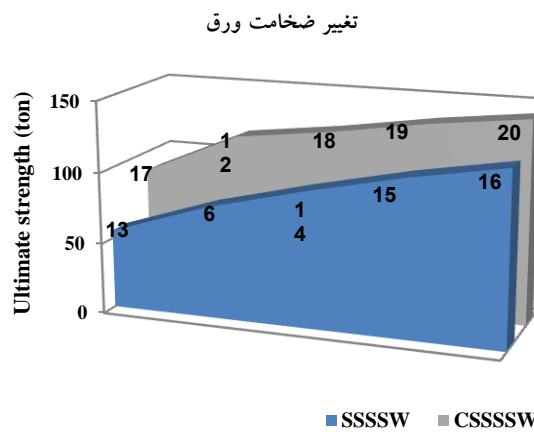
شکل ۴- جهت قرارگیری الیاف پلیمری شیشه (GFRP) در مدلها

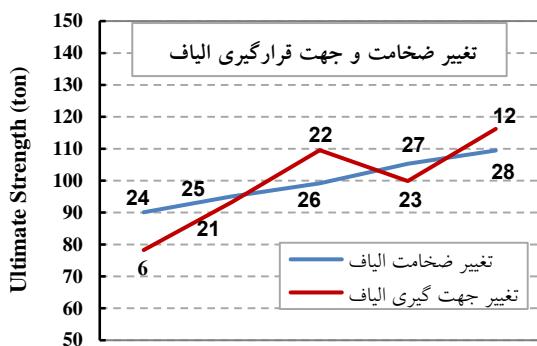
شکل ۶- تأثیر تغییرات تنفس سلیم ورق بر انرژی جذب شده سیستم در حالت تقویت نشده (SSSSW) و تقویت شده با الیاف (CSCSSW)

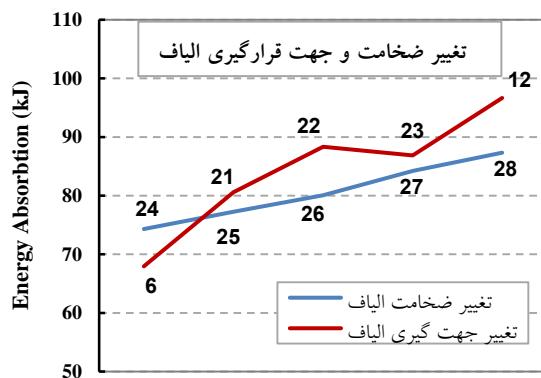
شکل ۹- تأثیر تغییرات ضخامت ورق بر انرژی جذب شده سیستم در حالت تقویت نشده (SSSSW) و تقویت شده با الیاف (CSCSSW)

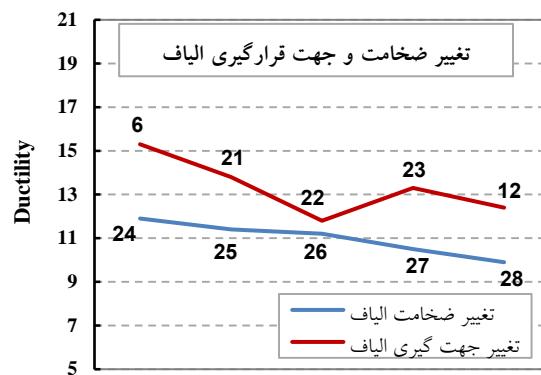
شکل ۸- تأثیر تغییرات ضخامت ورق بر مقاومت نهایی سیستم در حالت تقویت نشده (SSSSW) و تقویت شده با الیاف (CSCSSW)

شکل ۱۱- تأثیر تغییرات ضخامت و جهت قرارگیری الیاف بر مقاومت نهایی سیستم تقویت شده با الیاف پلیمری شیشه (C5SSSW)

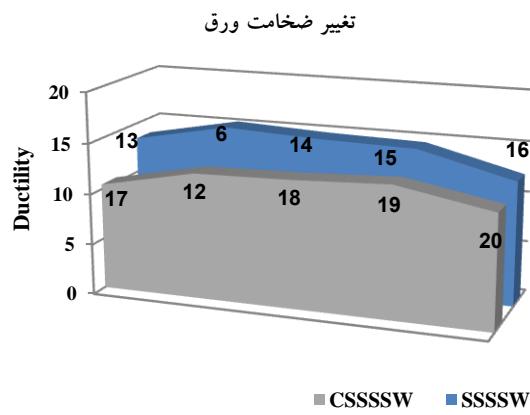

شکل ۱۲- تأثیر تغییرات ضخامت و جهت قرارگیری الیاف بر انرژی جذب شده سیستم تقویت شده با الیاف پلیمری شیشه (C5SSSW)

شکل ۱۳- تأثیر تغییرات ضخامت و جهت قرارگیری الیاف بر شکل‌پذیری سیستم تقویت شده با الیاف پلیمری شیشه (C5SSSW)

منحنی‌های بار-تغییرمکان برای دیوارهای برشی فولادی نیمه‌مقید برای حالت‌های تقویت نشده و تقویت شده، وقتی که ورق دارای ضخامت ثابت ولی تنفس تسليم‌های متفاوت است در شکل (۱۴) نشان داده شده است. این شکل نشان می‌دهد که

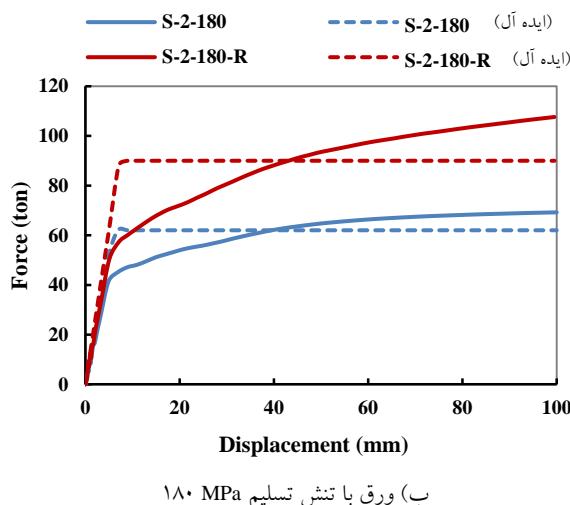

شکل ۱۰- تأثیر تغییرات ضخامت ورق بر شکل‌پذیری سیستم در حالت تقویت نشده (SSSSW) و تقویت شده با الیاف (C5SSSW)

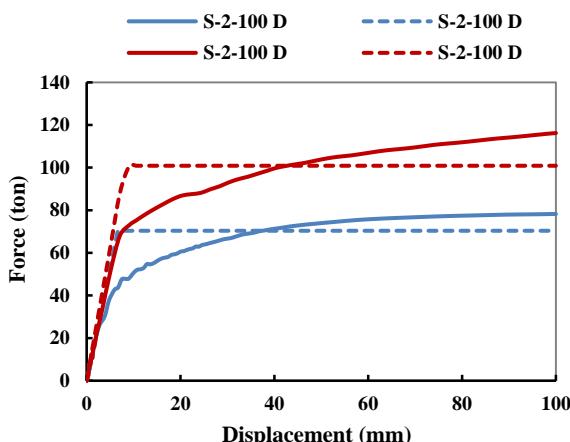
نتایج بدست آمده برای تغییرات ضخامت الیاف و جهت قرارگیری آن در شکل‌های (۱۱)، (۱۲) و (۱۳) نشان داده شده است. شکل (۱۱) نشان می‌دهد که با افزایش ضخامت الیاف مقاومت نهایی افزایش می‌یابد، با توجه به نمودار می‌توان دریافت که مقاومت نهایی در حالتی که طرز قرارگیری الیاف به شکل ضربدری (مدل ۱۲) می‌باشد، با توجه به اینکه راستای الیاف هم راستا با میدان کششی قطری بوده، بیشترین تأثیر را داشته و به ازای قرارگیری الیاف به شکل افقی در یک سمت و عمودی در سمت دیگر کمترین تأثیر را در بر خواهد داشت. شکل (۱۲) نشان می‌دهد که با افزایش ضخامت الیاف با توجه به افزایش نسبت ضخامت الیاف به ضخامت ورق، انرژی جذب شده تقریباً به صورت خطی با شبیث ثابت افزایش می‌یابد، با توجه به نمودار مشخص می‌شود که انرژی جذب شده در حالتی که طرز قرارگیری الیاف به شکل ضربدری (مدل ۱۲) می‌باشد با توجه به اینکه راستای الیاف هم راستا با میدان کششی قطری بوده بیشترین تأثیر را داشته و بهینه‌ترین حالت را دارد. شکل (۱۳) نشان می‌دهد که هر چند افزایش ضخامت الیاف در افزایش مقاومت نهایی و افزایش انرژی جذب شده مفید است، اما این تغییر در شکل‌پذیری تأثیر سو داشته و با افزایش ضخامت الیاف، شکل‌پذیری کاهش می‌یابد، لذا بهینه‌ترین ضخامت را باید با در نظر گرفتن همزمان مقاومت نهایی، انرژی جذب شده و شکل‌پذیری یافت. همچنین این نمودار نشان می‌دهد شکل‌پذیری در حالتی که طرز قرارگیری الیاف به شکل ضربدری (مدل ۱۲) می‌باشد کمترین مقدار را نسبت به حالت‌های دیگر قرار گیری الیاف دارد.

شکل (۱۶) منحنی های بار-تغییر مکان دیوار برشی فولادی نیمه مقید در حالت تقویت شده برای جهت های قرارگیری مختلف الیاف پلیمری شیشه و شکل (۱۷) منحنی های بار-تغییر مکان دیوار برشی فولادی نیمه مقید در حالت تقویت شده برای ضخامت های مختلف الیاف پلیمری شیشه را نشان می دهد.

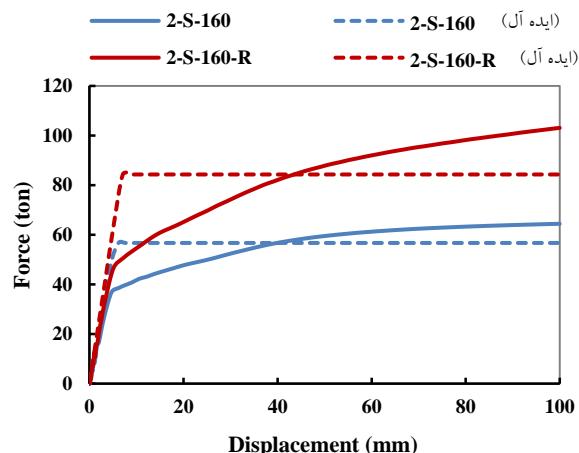
ب) ورق با تنش تسلیم ۱۸۰ MPa

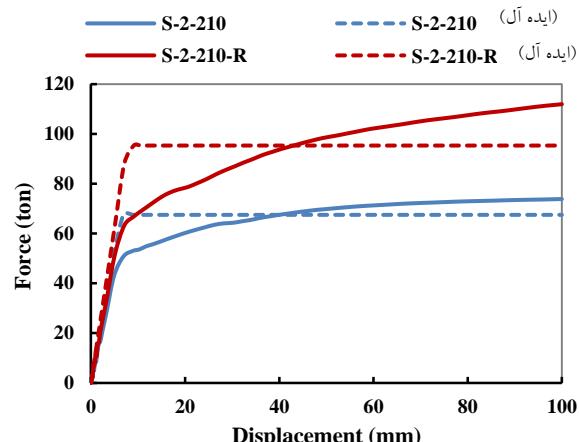
د) ورق با تنش تسلیم ۱۰۰ MPa

برای ضخامت ثابت ورق، با افزایش تنش تسلیم هم در حالت تقویت شده و هم در حالت تقویت نشده، مقاومت و شکل پذیری سیستم در حال افزایش است.

شکل (۱۵) منحنی های بار-تغییر مکان دیوار برشی فولادی نیمه مقید را در حالت های تقویت شده و تقویت نشده برای ورق با ضخامت های متغیر و تنش تسلیم ثابت نشان می دهد.

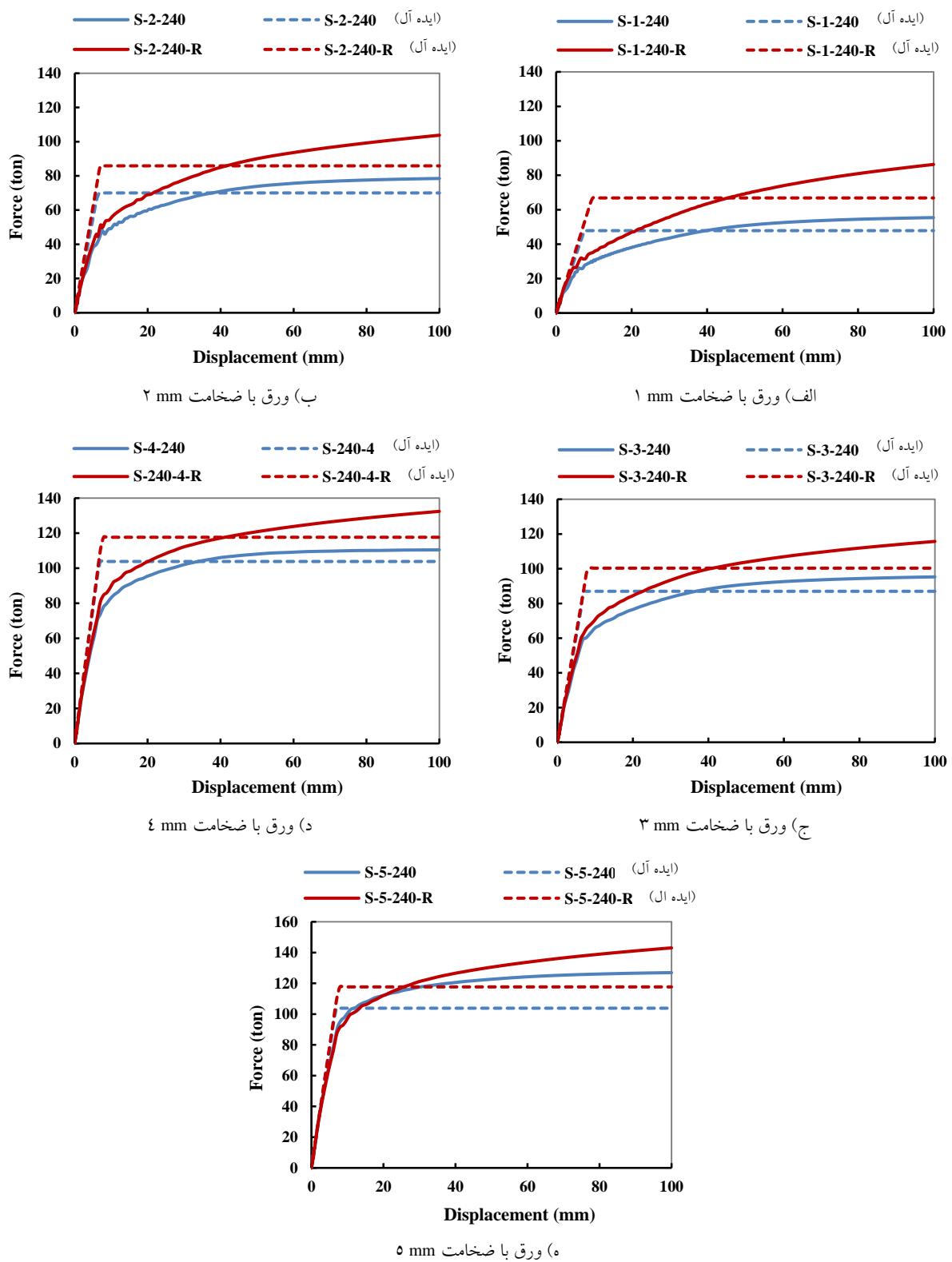

الف) ورق با تنش تسلیم ۱۶۰ MPa

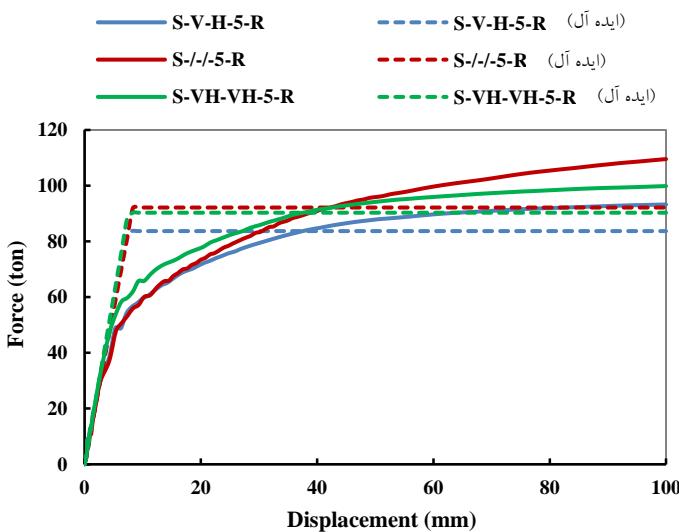
ج) ورق با تنش تسلیم ۲۱۰ MPa

شکل ۱۴- منحنی بار-تغییر مکان دیوارهای برشی فولادی نیمه مقید با ورق با ضخامت ثابت ۲ میلیمتر و تنش تسلیم های متفاوت در حالت های تقویت شده و تقویت نشده

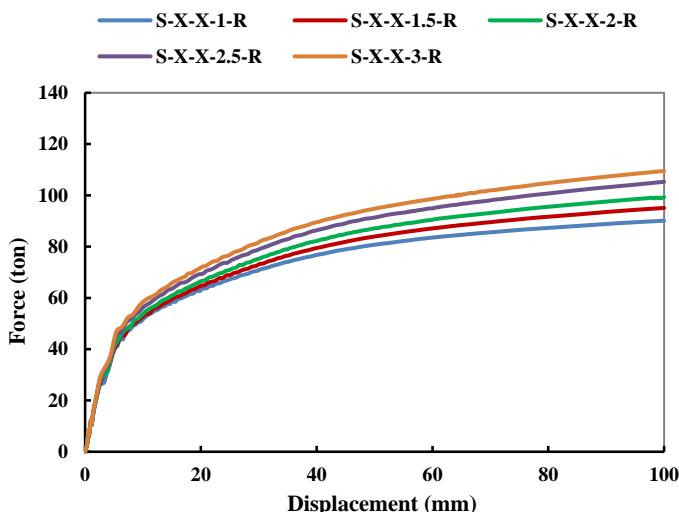

شکل ۱۵- منحنی بار-تغییر مکان دیوارهای برشی فولادی نیمه مقید با ورق با ضخامت‌های متغیر و تنش تسلیم ثابت ۲۴۰ مگاپاسکال در حالت‌های تقویت شده و تقویت نشده

شکل ۱۶- منحنی بار-تغییرمکان دیوار برشی فولادی نیمه محدود در حالت تقویت شده برای جهت‌های قرارگیری مختلف الیاف پلیمری شیشه

شکل ۱۷- منحنی بار-تغییرمکان دیوار برشی فولادی نیمه محدود در حالت تقویت شده برای ضخامت‌های مختلف الیاف پلیمری شیشه با جهت قرارگیری ثابت (ضریبدی)

برای هر مدل به طور میانگین ۵۹٪ افزایش یابند. با افزایش تنفس تسلیم ورق، تأثیر تغییر انرژی جذب شده همانند تغییر در مقاومت نهایی بوده و با افزایش تنفس تسلیم در ورق، انرژی جذب شده به صورت خطی با شیب ثابت افزایش می‌یابد (مساحت زیر منحنی بار-تغییرمکان افزایش یافته و باعث افزایش انرژی جذب شده می‌شود) و با مسلح کردن ورق با الیاف این روند تکرار می‌شود و شیب مانند قبل ثابت می‌ماند ولی تسلیح سبب می‌شود با افزایش جذب انرژی ورق و نه قاب، مقادیر انرژی جذب شده نظیر به نظیر برای هر مدل

۳- نتیجه گیری

در مقاله حاضر تأثیر تقویت دیوار برشی فولادی نیمه محدود با الیاف پلیمری شیشه در ضخامت‌های متغیر و جهت‌های قرارگیری مختلف و همچنین ضخامت و تنفس تسلیم مختلف برای ورق دیوار مورد بررسی قرار گرفت. با افزایش تنفس تسلیم در ورق، مقاومت نهایی به صورت خطی با شیب ثابت افزایش می‌یابد و با مسلح کردن ورق با الیاف این روند تغییر نمی‌کند و شیب مانند قبل ثابت می‌ماند ولی تسلیح با افزایش مقاومت کششی سیستم سبب می‌شود مقادیر مقاومت نهایی نظیر به نظیر

افزایش ضخامت الیاف در افزایش مقاومت نهایی و افزایش انرژی جذب شده مفید است، اما این تغییر در شکل پذیری تأثیر سو داشته و با افزایش ضخامت الیاف شکل پذیری کاهش می‌یابد، لذا بهینه‌ترین ضخامت را باید با در نظر گرفتن همزمان مقاومت نهایی، انرژی جذب شده و شکل پذیری یافتد. شکل پذیری در حالتی که طرز قرارگیری الیاف به شکل ضربدری (مدل ۱۲) می‌باشد کمترین مقدار را نسبت به حالت‌های دیگر قرارگیری الیاف دارد.

۹- مراجع

- [۱] صبوری قمی، س. (۱۳۸۰)، "سیستم‌های مقاوم در برایر بارهای جانبی: مقدمه‌ای بر دیوارهای برشی فولادی"، چاپ اول، نشر انجیزه، تهران.
- [۲] Driver, R.G., Kulak, G.L., Kennedy, D.J.L. and Elwi, A.E. (1998), "Cyclic Tests of Four-Story Steel Plate Shear Wall", Journal of Structural Engineering, ASCE, Vol. 124, No. 2, pp. 112-120.
- [۳] Driver, R.G., Kulak G.L., Elwi, A.E. and Kennedy D.J.L. (1998), "FE and Simplified Models of Steel Plate Shear Wall", Journal of Structural Engineering,, ASCE, Vol. 124, No. 2, pp. 121-130.
- [۴] Elgaaly, M., Caccese, V. and Du, C. (1993), "Post Buckling Behavior of Steel Plate Shear Walls under Cyclic Loads", Journal of Structural Engineering, ASCE, Vol. 119, No. 2, pp. 588-605.
- [۵] Astaneh-Asl, A. (2001), "Seismic Behavior and Design of Steel Shear Walls", Steel tips report.
- [۶] Astaneh-Asl, A. and Zhao, Q. (2000), "Cyclic Tests of Steel Shear Walls", Research Report to Sponsor. Berkeley: Department of Civil and Eng. Univ. of California.
- [۷] Sabouri-Ghomı, S. and Roberts T.M. (1992), "Nonlinear Dynamic Analysis of Steel Plate Shear Walls Including Shear and Bending Deformations", Journal of Structural Engineering, Vol. 14, No. 5, pp. 309-317.
- [۸] Sabouri-Ghomı, S., Ventura, M. and Kharrazi, M. (2005), "Shear Analysis and Design of Ductile Steel Plate Walls", Journal of Structural Engineering, ASCE, Vol. 131, No. 6, pp. 878-889.
- [۹] Hong-Gun, P., Jae-Hyuk, K., Sang-Woo, J., Won-Ki, K. and In-Rak, Ch. (2007), "Framed Steel Plate Wall Behavior under Cyclic Lateral Loading", Journal of Structural Engineering, ASCE, Vol. 133, No. 3, pp. 378-388.
- [۱۰] Topkaya, C. and Atasoy, M. (2009), "Lateral Stiffness of Steel Plate Shear Walls Systems", Thin-Walled Structures, Vol. 47, No. 8, pp. 827-835.
- [۱۱] Hyo Seon, P., Kappyo, H. and Ji Hyun S., (2002), "Drift Design of Steel-Frame Shear-Wall Systems for Tall Buildings", The Structural Design of Tall and Special Buildings, Vol. 11, No. 1, pp. 35-49.
- [۱۲] In-Rak, C. and Hong-Gun, P. (2008), "Ductility and Energy Dissipation Capacity of Shear-Dominated Steel Plate Walls", Journal of Structural Engineering, Vol. 134, No. 9, pp. 1495-1507.
- [۱۳] Lei, Xu. and Joel, M. (2006), "Strength and Stiffness Determination of Shear Wall Panels in Cold-Formed Steel Framing", Thin-Walled Structures, Vol. 44, No. 10, pp. 1084-1095.
- [۱۴] Vieira, L.C. and Schafer, B. W. (2012), "Lateral Stiffness and Strength of Sheathing Braced Cold-Formed Steel Stud Walls", Engineering Structures, Vol. 37, pp. 205-213.

به طور میانگین ۴۰٪ افزایش یابد. همچنین با افزایش تنش تسلیم در ورق، شکل پذیری به صورت خطی با شبیه ثابت کاهش می‌یابد و با مسلح کردن ورق با الیاف این روند تکرار می‌شود.

با افزایش ضخامت ورق، مقاومت نهایی به صورت خطی با شبیه ثابت افزایش می‌یابد. در مدل‌های مسلح شده نیز با افزایش ضخامت ورق مقاومت نهایی افزایش می‌یابد با این تفاوت که در این حالت شبیه این افزایش به ازای افزایش ضخامت ورق، ثابت نیست و با اضافه شدن ضخامت ورق از ۱ به ۲ میلیمتر، جهش چشمگیری در افزایش مقاومت در مدل‌های مسلح شده مشاهده می‌شود. با افزایش ضخامت ورق از انرژی جذب شده افزایش می‌یابد و با افزایش ضخامت ورق از ۴ به ۵ میلیمتر با کاهش نسبت ضخامت الیاف به ضخامت ورق، تأثیر افزایش ضخامت در افزایش انرژی جذب شده کاهش می‌یابد، به عبارت دیگر با افزایش ضخامت از حد بهینه تأثیر این پارامتر در افزایش انرژی جذب شده کاهش می‌یابد. با انجام مدل‌سازی‌های بیشتر می‌توان این نسبت بهینه را پیدا کرد. در مدل‌های مسلح شده نیز با افزایش ضخامت، انرژی جذب شده افزایش می‌یابد با این تفاوت که به ازای افزایش ضخامت ورق از ۱ به ۲ میلیمتر جهش چشمگیری در افزایش انرژی جذب شده در مدل‌های مسلح شده مشاهده می‌شود. تغییر ضخامت ورق و افزایش تدریجی آن تأثیر یکنواختی در شکل پذیری ندارد و با افزایش ضخامت از ۱ به ۲ میلیمتر شکل پذیری افزایش می‌یابد، با افزایش ضخامت ورق از ۲ به ۳ و از ۳ به ۴ میلیمتر، تقریباً شکل پذیری ثابت می‌ماند و با افزایش ضخامت از ۴ به ۵ میلیمتر، کاهش شکل پذیری مشاهده می‌شود. با تسلیم ورق به کمک الیاف این روند تکرار می‌شود با این تفاوت که شکل پذیری مدل‌ها به طور میانگین ۱۵٪ کاهش می‌یابد.

با افزایش ضخامت الیاف مقاومت نهایی افزایش می‌یابد، با توجه به نمودارها مشخص شد که مقاومت نهایی در حالتی که طرز قرارگیری الیاف به شکل ضربدری (مدل ۱۲) می‌باشد، با توجه به اینکه راستای الیاف هم راستا با میدان کشش قطری بوده بیشترین تأثیر را داشته و به ازای قرارگیری الیاف به شکل افقی در یک سمت و عمودی در سمت دیگر، کمترین تأثیر را در بر خواهد داشت. با افزایش ضخامت الیاف با توجه به افزایش نسبت ضخامت الیاف به ضخامت ورق، انرژی جذب شده تقریباً به صورت خطی با شبیه ثابت افزایش می‌یابد و در حالتی که طرز قرارگیری الیاف به شکل ضربدری (مدل ۱۲) می‌باشد بیشترین مقدار و بهینه‌ترین حالت را دارد. هر چند

- Shear Walls”, Journal of Constructional Steel Research, Vol. 67, No. 6, pp. 1022-1030.
- [20] Nateghi-Alahi, F. and Khazaei-Poul, M. (2013), “Analytical Study on the Strengthened Steel Plate Shear Walls by FRP Laminate”, The 2nd International Conference on Rehabilitation and Maintenance in Civil Engineering, Procedia Engineering 54, pp. 377-386.
- [21] Nateghi-Alahi, F. and Khazaei-Poul, M., (2012) “Experimental Study of Steel Plate Shear Walls with Infill Plates Strengthened by GFRP Laminates”, Journal of Constructional Steel Research, Vol. 78, pp. 159-172.
- [22] جهانپور، ع. (۱۳۸۹)، ”فتارسنگی دیوارهای برشی فولادی نازک نیمه مقید در لبه‌ها”， رساله دکتری، دانشگاه تربیت مدرس، تهران.
- [23] ABAQUS/Standard Theory manual, version 6.5.1 Hibbit, Karlsson Sorenson, Inc (HKS).
- [15] Xue, M. and Lu, L-W. (1994a), “Interaction of Steel Shear Panels with Surrounding Frame Members”, Proceedings of the Structural Stability Research Council Annual Technical Session, Bethlehem, PA, pp. 339-354.
- [16] Driver, R.G., Gilbert, G.Y., BehbahaniFard, M.R. and Hussain, M.A.. (2001), “Recent Development and Future Directions in Steel Plate Shear Wall Research”, Proceeding of North American Steel Construction Conference, Ft. Lauderdale, FL, May 9-12.
- [17] Habibnaghad, A. (2004), “Behavior of Semi-Supported Thin Steel Shear Walls under Lateral Loads”, M.Sc. Thesis, Tarbiat Modares University, Tehran, Iran.
- [۱۸] محرومی، ح.، حبیب‌نژاد، ا.، مژروعی، ع. و علیزاده، ح. (۱۳۸۴)، ”دیوارهای برشی فولادی نیمه نگهداری شده در لبه‌ها”， گزارش تحقیقاتی شماره ۶۷۹-۱، مرکز تحقیقات ساختمان و مسکن، تهران.
- [19] Jahanpour, A., Moharrami, H. and Aghakoochak, A. (2011), “Evaluation of Ultimate Capacity of Semi-Supported Steel

بی‌نوشت

^۱ Steel shear wall

^۲ Semi-supported steel shear wall

^۳ Fiber reinforced polymer

^۴ Glass Fiber Reinforced Polymer

^۵ Composite semi-supported steel shear wall

^۶ Low yield point steel